

УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ АЛЬЯНСІВ

А.А. Кугій, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: О.О. Корогодова, к.е.н., доцент

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Стратегічні транснаціональні альянси – це угоди про співробітництво між фірмами на тимчасовій основі, що не призводить до злиття фірм або поглинання, з витратами на покупку активів, проте з доступом до конкурентних переваг від співробітництва сторін. Сторони, що вступають до альянсу поєднують не тільки національні особливості, а й регіональні. Одним з варіантів організації альянсу є створення триполосної структури з координаторами у регіонах: США, Західна Європа та деякі країни Південно-Східної Азії. Існують окремо у Західній Європі, як програма «Єврика» поєднана з Європейським космічним агентством.

Коротко мотиви вступу компаній до альянсу можна охарактеризувати так [1, с. 161]:

- можливість створення стійких каналів збуту та спрощення процесу їх освоєння;
- спрощення лімітів між галузями та синтез науково-технологічних можливостей;
- ділення ризиків інноваційного характеру;
- ефективне введення нових стандартів а рахунок суміщення зусиль.

Переваги створення стратегічних транснаціональних альянсів виступають також для загальносвітового розвитку науки, адже найбільше вкладають у розвиток НДДКР саме ТНК, а саме 46 % сукупних витрат. Окрім того вони забезпечують 70 % «бізнес НДДКР». У той час як кризові явища можуть впливати на перерозподіл бюджету країн, що розвиваються не на користь наукових розробок, 85 % ТНК збільшує витрати на дослідження. Серед яких можна виділити таких представників, як Alcatel-Lucent, Nokia, AstraZeneca, які показали найбільші темпи зростання витрат на дослідження під час економічної кризи 2008 року. Глобалізація НДДКР виконується силами ТНК, що не тільки беруть на себе половину витрат на розробку, а також 2/3 комерційних витрат. Сумарні витрати шести ТНК (Ford, Pfizer, Daimler Chrysler, Siemens, Toyota, General Motors) у 2003 році досягли більшого розміру ніж країни, що розвиваються, окрім окремих представників (Бразилії, Китаю, Республіки Корея, Тайвані) та перевищили 5 млрд. дол. США [1, с. 162].

На перших етапах створення альянсів, їх мета була сконцентрована на окремих функціях, наприклад координація збутових операцій у світових масштабах, розповсюдження інновацій. Вони створювались в одній галузі, а тому не рідно дійсними конкурентами. Найпершим відомим транснаціональним альянсом, у сфері автомобілебудування, був альянс Ford Motor Company (США) та Mazda Motor Corporation (Японія), що об'єднував регіони США та окремих країн Південно-Східної Азії. У 1994-2010 роках існувало спільне підприємство New United Motor Manufacturing Inc. на основі General Motors (США) та Toyota (Японія), де реальна діяльність з боку японського ТНК була виконана американською філією Toyota Motor Engineering & Manufacturing North America. У 1990-х роках об'єднання додають регіон Західної Європи та набувають більш комплексних рис, для мінімізації транзакційних витрат, ведення спільної стратегії та більш вдалого використання загальних ресурсів. Створено альянс з розробки напівпровідників : «Siemens» (Німеччина) та «АТТ», «ІВМ», «Apple» (США); з розробки програмними продуктами – «Apple» (США), «Toshiba» (Японія), з обслуговування телефонного зв'язку American Telephone and Telegraph «АТТ» (США) та British Telecom (Великобританія) [2, с. 141].

Умовами ефективних взаємодій слугують певні вимоги. По-перше, масштаби мережі альянсу, яка має об'єктивно оцінювати можливості окремих вступаючих у альянс компаній. Розуміння того, що важливішим є не розміри, а виконання комплементарної стратегії. Так наприклад, всередині 1990-х років компанія «Cable and Wireless» створила альянс з 50 компаній, та відбулися проблеми управління в таких масштабах. Порівняно з ними вдалою співпрацею відзначились British Telecom із МСІ та АТТ, що успішно скоординувались в контексті управління. По-друге, окрім кількісного параметру, важливим є якість компаній. У рамках альянсу, вдалим є прояв доповнюючих функцій. Приклад такої співпраці у альянсу «Apple», «Advanced risk machines», «Sharp», де перший посприяв наявною технологією та дав доступ своєї торгової мережі, других розробив чіпи, третій – дизайн. По-третє, в альянс вступають конкуруючі компанії. Доповнювали один одного, а не конкурували підприємства Xerox Corporation та Fujifilm створивши спільне Fuji Xerox, яке може використовувати технології першої компанії, на визначених ринках. По-четверте, співпраця компаній в альянсах використовує структуру управління.

Перелік посилань:

1. Зубенко В. В. *Мировая экономика и международные экономические отношения* : [учебник и практикум для академического бакалавриата] / В. В. Зубенко, О. В. Игнатова, Н. Л. Орлова, В. А. Зубенко. – М. : Юрайт, 2016. – 409 с.
2. Гронтковська Г. Е. *Міжнародна економіка* : навч. посіб. / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 384 с.

ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

В.М. Кудрявцев, к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Створення ефективної та прийнятної для суспільства системи державного управління, яка мала б можливість оперативно діяти в непростих реаліях української ринкової економіки, забезпечувати постійний баланс економічних інтересів в державі, повинно стати ключовою умовою для захисту від дестабілізуючого впливу системи загрозливих факторів.

Стан економічної безпеки повинен стати головним критерієм оцінки ефективності державної економічної політики та діяльності владних структур в процесі визволення української економіки від тенет світової фінансової кризи.

Складовими частинами діяльності держави в системі забезпечення економічної безпеки є:

1. Побудова системи економічної безпеки, планування та ресурсне забезпечення її діяльності.

Система забезпечення економічної безпеки включає органи законодавчої, виконавчої та судової влади, суб'єктів господарювання та суспільні інституції, які приймають участь в забезпеченні економічної безпеки відповідно діючого законодавства, а також звід законів, правил та нормативних актів, які регламентують відносини в сфері економічної безпеки. Ще раз треба наголосити на тому, що постійна та ефективна діяльність цієї системи є запорукою та обов'язковою умовою забезпечення економічної безпеки України.

На сучасному етапі розвиток системи економічної безпеки потребує:

а) подальшої розробки та удосконалення правових основ розвитку та функціонування системи забезпечення економічної безпеки;

б) вдосконалення системи підготовки та перепідготовки кадрів державного управління, які б мали технічну можливість здійснювати: стратегічне планування та оперативне регулювання на рівні центральних органів влади; менеджмент економічної діяльності та кваліфіковане надання послуг суб'єктам економічної діяльності;

в) організації та подальшої розробки системи критеріїв і оцінки параметрів (нормованих, граничних й критичних значень) економічної безпеки, вихід за рамки яких являє собою загрозу економічній безпеці та потребує негайних економіко-політичних заходів;

г) визначення системи репрезентативних показників (індикаторів) стану економічної безпеки та організації їх відображення на постійній основі в державній системі статистики;

д) організації моніторингу системи індикаторів, що потребує визначення основних джерел формування первинної інформації, центрів її обробки, комунікаційних каналів та порядку її надання до відповідних органів державної влади, а також встановлення порядку здійснення моніторингу з використанням системи показників економічної безпеки;

е) створення інформаційно-аналітичних систем для оцінки, розробки, прогнозів і підготовки рішень в сфері економічної безпеки;

є) впровадження механізму гнучкого регулювання та маневрування державними стратегічними резервами (паливно-енергетичними, продовольчими тощо), який забезпечував би відхилення чи пом'якшення негативного впливу від різкої небажаної зміни ситуації на зовнішньому та внутрішньому ринках, занадто великої залежності від імпорту української економіки та ін.

2. Виявлення загроз, розробка заходів та практичні дії стосовно нівелювання пагубного впливу факторів, локалізації та ліквідації наслідків проявлення загроз.

Виявлення загроз для об'єктів економічної безпеки повинно проводитися відповідними органами державної влади з використанням науково обґрунтованої методичної бази та даних моніторингу.

Заходи та практичні дії стосовно попередження та усунення негативних факторів і ліквідації наслідків прояву загроз мають розроблятися міністерствами, відомствами та іншими органами